

Білошистий О.В., слухач 6-го курсу
Кіровоградського відділення Навчально- наукового
інституту заочного навчання НАВС

ЗАХОДИ, ЩО СПРЯМОВАНІ НА ПРОТИДІЮ ЗЛОЧИННОСТІ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ ФОНДОВОМУ РИНКУ

В період активізації злочинності на фондовому ринку особливого значення набуває загальна організація боротьби із злочинністю, зокрема розробка стратегії протидії їй, створення належної правової основи такої протидії, кадрове, організаційне і ресурсне забезпечення останньої.

На межі століть протидія злочинності - це значною мірою протистояння лобіюванню кримінального інтересу при розробці політики реформ, вдосконалення законодавства та рішення інших життєво важливих для українського суспільства питань.

До заходів, що спрямовані на протидію злочинності на фондовому ринку варто віднести [1, с. 374-375]:

1. Заходи, що стосуються загальних питань:

- на засіданнях Ради національної безпеки і оборони України, Координаційних нарадах керівників правоохоронних органів за участю суддів систематично обговорювати питання щодо оцінки реального становища справ зі злочинністю на фондовому ринку;
- не допускати в угоду політико-ідеологічним, кар'єрним та іншим міркуванням спотворення дійсного стану рівня злочинності на фондовому ринку в країні з витікаючими з цього вкрай негативними наслідками;
- узгоджені висновки про зміни рівня злочинності й їх причини регулярно доводити до зведення Президента України та Уряду держави з метою вироблення стратегії протидії злочинності на фондовому ринку і на її основі - розробки скорегованої цільової програми такої протидії;
- розробити єдину систему обліку та реєстрації злочинів, що були вчинені на фондовому ринку;
- створити робочу комісію по розробці проектів законодавчих актів, що стосуються системи захисту правопорядку та протидії злочинності на фондовому ринку України, а також внесенні відповідних змін до чинного законодавства;

- обговорити та узгодити питання про створення Єдиного інформаційного центру правоохоронних органів, в якому б зосереджувалися всі статистичні дані щодо ситуації по протидії злочинності на фондовому ринку в Україні, здійснювався б оперативний аналіз;
- розробити пропозиції по вдосконаленню правових засад участі суб'єктів фондового ринку у протидії злочинності на даному ринку.

2. Заходи, що направлені на вдосконалення системи реєстрації всіх проявів злочинності на фондовому ринку:

- з метою найповнішого віддзеркалення в статистичних даних усіх необхідних відомостей, забезпечити вироблення системи показників, що характеризують злочинність на фондовому ринку, маючи на увазі, зокрема, облік даних про: а) зареєстрованих злочинах та їх сукупності; б) особах, що скоїли злочини; в) злочинних формуваннях (групах, організаціях тощо); г) матеріальних збитках та іншій шкоді; д) інших наслідках злочинності.
- передбачити безперервність обліку: віддзеркалення в єдиному документі даних про рух повідомлення, матеріалів, справи від надходження повідомлення до відмови у порушенні кримінальної справи, її припинення, чи зняття із засудженого судимості;
- створити єдиний банк первинних облікових даних про прояви злочинності на фондовому ринку (карток первинного обліку злочинів, злочинців, потерпілих, матеріальних збитків тощо);
- передбачити включення до банку первинних даних про злочинність на фондовому ринку статистичної звітності про діяльність персоналу приватних охоронно-розшукових структур, відомчих служб безпеки в частині протидії злочинам, припинення інших правопорушень.

3. Заходи щодо вдосконалення законодавства:

- пропозиції законодавчого характеру до їх направлення до компетентних органів піддавати кримінологічній експертизі. У зв'язку з цим усебічно обговорити та прийняти проект Закону України "Про кримінологічну експертизу".
- запровадити у законодавство норму стосовно включення кримінологів-експертів, обізнаних про зміни кримінальної ситуації в Україні до складу робочих груп по вдосконаленню законодавства у сфері протидії злочинності на фондовому ринку;
- доцільно разом із галузевим законодавством приймати комплексні закони, що направлені на посилення протидії злочинності на фондовому ринку, які б системно вирішували комплекс питань, пов'язаних з такою протидією. Зміни норм галузевих законів, що кореспондують з комплексними, вимагало б у кожному випадку обговорення питання, чи не порушується системність впливу на відповідне протиправне явище.

4. Заходи, що направлені на протидію організованій злочинності на фондовому ринку:

- спільно з судами узагальнити практику протидії організованій злочинності на фондовому ринку, внести пропозиції по внесенню змін і доповнень до чинного законодавства та відомчих нормативно-правових актів;
- вжити заходи до того, щоб на базі Міжвідомчого науково-дослідного центру при Раді національної безпеки і оборони України був створений інформаційно-аналітичний підрозділ, в якому б зосереджувалися статистичні та інші дані, проводилися порівняльно-правові та порівняльно-кримінологічні дослідження.

5. Заходи по вдосконаленню правових засад взаємодії країн-членів ЄС по протидії злочинності на фондовому ринку:

- обговорити спільно з представниками інших країн-членів ЄС питання про вдосконалення правових засад взаємодії країн у: а) розкритті та розслідуванні злочинів; б) обміні інформацією; в) наданні допомоги в проведенні оперативно-розшукової діяльності; г) іншій оперативній діловій співпраці правоохоронних органів країн-членів ЄС (отримання свідчень затриманих осіб, заяв окремих громадян, надання допомоги у проведенні розслідувань, надання судових та інших документів, проведення розшуку й арешту майна тощо);
- вирішити питання про впорядкування і посилення прикордонного та митного контролю; візового режиму в'їзду-виїзду, перебування; реєстрації пересування іноземних громадян і осіб без громадянства на території держави.

6. Заходи, що направлені на підвищення кримінологічної культури та вдосконалення роботи з кадрами в правоохоронних органах:

- організувати систематичне видання спеціальної літератури про виявлення даних про особу злочинця, жертвах злочину, мотивації, причинах і умовах злочинної поведінки, інших обставинах, а також про їх облік в кримінальному судочинстві, при здійсненні прокурорського нагляду;
- розробити програми спеціалізованих занять з працівниками органів внутрішніх справ, прокурорами, слідчими, особами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, включаючи аналіз конкретних справ, інших документів, статистичних і інших даних;
- ввести, в першу чергу, для тих, хто здійснює розшук і попереднє розслідування, спеціалізоване навчання у справах, які стосуються іноземних громадян і осіб без громадянства;
- розробити систему підвищення кваліфікації кадрів правоохоронних органів, що протидіють злочинності на фондовому ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Орлов П.І. Протидія економічній злочинності / П.І. Орлов, А.Ф. Волобуєв, І.М. Осика та ін. - Харків: Нац. ун-т внутр. справ, 2004. - 568 с.